

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

59. An sit valida, & licita absolutio, si detur non satisfacta parte, quam Bulla Cruciatæ, vel Iubilæum requirit, si excommunicatus satisfacere non potest? Et advertitur absolutum ante realem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

cap. 8. dub. 3. Gutierrez 99. canon. lib. 1. cap. 5. n. 29. Sotus in 4. dist. 21. q. 2. post 2. concl. quem sequuntur nonnulli moderni: & si de facto absoluat, putat absolutionem esse nullam.

2. Sed contrariam sententiam probabiliorē esse videtur cum Barbos. in collect. tom. 2. tit. 40. cap. 23. n. 3. Cominch de Sacram. dispnt. 1. 4. dub. 16. num. 206. Vafquez in 3. part. tom. 4. tract. de excomm. dub. 20. num. 2. Villalob. in summ. tom. 1. tract. 27. claus. 9. §. 1. num. 22. Vega in summ. tom. 1. cap. 6. cas. 28. Ioan. de la Cruz in direct. conf. p. 2. tract. de excomm. dub. 5. concl. 3. Fernandez in exam. Theol. p. 3. cap. 9. §. 12. n. 10. Filiucio tom. 1. tract. 1. cap. 9. num. 295. Auila de cens. p. 2. c. 7. disp. 2. dub. 8. & aliis. Et ratio est: quia non est credendum, Pontificem per illam clausulam, satisfacta parte, voluisse excludere à beneficio absolutionis eum, qui non potest satisfacere: non enim verisimile est, postulari conditionem impossibilem. Facit Clem. multorum. Clem. nolentes, de hereticis, in quibus similes conditiones ita intelliguntur.

3. Quæ supradicta sunt adeo vera, vt docuerit Sanchez in sum. lib. 2. cap. 20. num. 19. quod etiam si in privilegio solus mortis articulus excipitur, vt quis absoluitur, non satisfacta parte; attamen posita impotentia; putat etiam extra mortis articulum, talem esse absolendum; licet contrariam sententiam doceat Suarez in 3. tom. 5. disp. 23. sect. 5. n. 17.

4. Idem ex supradictis dicendum est, quod si poenitens non possit satisfacere in totum, satisfacta parte, & si non potest satisfacere sine grani iactura, & detrimento famæ, vel status, vel suorum bonorum, vendendo ea, scilicet notabiliter vilius, licet potest absolui, dummodo creditor non patiarur æquale detrimentum. Et in his, & similibus casibus, in quibus non potest satisfacere, non sufficit præstare cautionem iuratoriā: sed pignoratitiam, seu fideiussoriam det. Sufficit tamen contra Caietanum, verb. excomm. c. 77. præstare fideiussoriam, quamvis possit dare pignoratitiam. Ita Henriquez lib. 1. §. cap. 28. num. 1. & Auila de absol. conf. part. 1. cap. 7. disp. 3. dub. 5. concl. 1. quod est valde notandum.

5. Sed circa præsentem materiam vide Syluestrum verbo absol. 3. num. 3. Armillam eodem verb. num. 48.

6. Caietanum eodem verb. cap. 4. Villalobum in sum. tom. 1. tract. 6. dub. 20. num. 8. Nauarrum in Man. cap. 16. n. 7. Reginaldum in praxi, tom. 1. lib. 9. c. 4. n. 65. Suarez in 2. par. tom. 5. disp. 7. sect. 5. n. 4. Ioan. Valez in diff. viri, que fori, verb. absol. diff. 5. num. 4. & alios.

RESOL. LIX.

An sit valida, & licita absolutio, si detur non satisfacta parte, quam Bulla Cruciatæ, vel Iubileum requirit, & excommunicatus satisfacere non potest?

Et advertitur absolutum ante realem satisfactionem reincidere in excommunicationem, si post modum non satisfaciat, quando commode potest.

Et notatur, quod si poenitens habet probabilem opinionem, quod nihil ve vera debeat, non tenetur aliquid solvere, quia potest sequi opinionem probabilem.

Etiamque docetur, quod si sit purum dubium in materia iustitiæ melior est conditio possidentis, & ita donec liberetur a dubio, nihil tenetur solvere; & in foro conscientie non erit obligatus ad satisfactionem, & hac sunt à Confessariis valde notanda. Ex part. 5. tract. 9. Resol. 11.

Aliqui affirmant non fore validam absolutionem, nisi ipsa precedat satisfactio. Ita Corduba tract. de Indulg. quest. 43. & alij. Sotus 4. di-

stinct. 22. quest. 2. art. 3. Guttier. lib. 1. canon. quest. 9. 2. cap. 5. n. 29. & probat, quia etsi absolvens non potest solvere, tamen absolvens non potest absolvere, nisi servata forma privilegij. Aliorum sententia est varianda fore absolutionem; quando absolvens non potest te ipsa satisfactionem exhibere, hanc cum aliis sequitur P. Suarez dispnt. 7. sect. 5. à num. 4. quia non est credendum formam privilegij esse servandam cum tanto detrimento eius, qui non potest satisfacere; & ita docet etiam Turrianus de cens. lib. 2. disputat. 24. dub. ult. Præpositus in 3. par. quest. 1. de cens. in comm. dub. 15. num. 114. Hurtado dispnt. 14. de excomm. diff. 5. num. 10.

2. Notandum est etiam hic cum Turriano loco citato, quod si poenitens habet probabilem opinionem, quod nihil reuera debeat, non tenetur aliquid solvere, quia potest amplecti opinionem probabilem. Secundum si sit purum dubium in materia iustitiæ, melior est conditio possidentis, & ita donec liberetur in dubio, nihil tenetur solvere, & in tali eventu secundum forum conscientie non erit obligandus ad satisfactionem, ad quam iure naturali non est obligatus. Et hæc sunt valde à Confessariis notanda: unde ego olim per Bullam Cruciatæ dedi absolutionem in foro conscientie cuidam viro nobilissimo nominatim denunciato, non satisfacta parte, quia eius Aduocati aiebant in fauorem excommunicati probabiles rationes adesse pro lite, de qua tunc agebatur, & reuera tunc illa excommunicatio fuit nulla, tanquam lata post legitimam appellacionem.

3. Aduerte etiam hic obiter, absolutum ante realem satisfactionem reincidere in excommunicationem, si postmodum non satisfaciat, quando commode potest, vt patet ex cap. eos, qui, de sent. excomm. in 6. sed vt obseruat Præpos. loco citato, multi contrarium sentiunt.

RESOL. LX.

An per Bullam Cruciatæ, vel per Iubileum possit Confessarius absolvere ad reincidentiam. Ex part. 5. tract. 9. Resol. 15.

§. 1. Sic respondet ad hunc casum Moscoso in summ. tract. 16. cap. 7. num. 5. & 6. [Atento que en las Bulas no se da facultad para absolver ad reincidentiam, sino absolutamente satisfecha la parte de ninguna manera se puede absolver ad reincidentiam con ella, aunque la parte lo consienta, pues no dando facultad para esto la Bula tanpoco la puede dar la parte. Mas se nota, que el juez de comission ha de guardar puntualmente lo en ella contenido, y de ordinario se le da sin facultad de absolver ad reincidentiam, Para ganar los jubileos tengo por opinion muy probable, y muy conforme al intento de su Santidad, que abre para ello los tesoros de la Iglesia, que puede el Confessor absolver ad reincidentiam por el tiempo necessario para las diligencias necessarias; que se han de hazer para ganarle, confesar, y conulgar, y visitar Iglesias, obligando con caucion al descomulgado de prendas, o fianças, o juramento de satisfacer a la parte y pasado el tiempo del jubileo bueluera a incurrir en el fuero exterior, mas no en el interior, hasta que aya nueva culpa en satisfacer a la parte, y para que esto se puede hazer sin escandalo, dize Cordoua que la absolucion no solamente es en el fuero interior, sino en el exterior.] Ita ille.

RESOL.

Sup. hoc lege § posit. in annot. vlt. huius Ref.

Sup. hoc in tom. 8. tr. 4. Refol. 29. in fine, &c.

Sup. hoc inf. lege doct. §. vlt. Ref. 66.

ANÆ
nia
II. IV. V
III